

'Gezinsvoogden lijken bang voor advocaten'

.....
Olga van Ditzhuyzen
 journalist

Kinderen die 's ochtends vroeg door de politie van het bed worden gelicht voor een uithuisplaatsing, in arrestantenbusjes naar de rechtbank vervoerd, en dagen in de cel doorbrengen omdat de gezinsvoogd 'weekend' heeft. Op de Rotterdamse Erasmus Universiteit trokken op 24 april jl. dit soort hartverscheurende voorbeelden voorbij van falende partijen in de zorg voor kinderen in de knel. Twaalf Rotterdamse jeugdrechtsadvocaten hadden in december een brandbrief gestuurd over vreemde incidenten die ze meemaakten in hun werk; zij namen ook het initiatief tot deze bijeenkomst.

De advocaten vinden dat te snel naar het middel van uithuisplaatsing wordt gegrepen, en dat vaak vertrouwen ontbreekt tussen gezinsvoogden en advocaten. Kinderrechters zijn niet kritisch genoeg over de rol van gezins-

voogden, en volgens gezinsvoogden doen advocaten niets liever dan procederen.

Het is een complexe materie, zei Nationaal ombudsman Alex Brenninkmeijer. Jeugdzorg valt onder vijf ministeries en zes ministers, dan nog onder diverse provinciale en gemeentelijke instanties, welzijnsorganisaties en andere instellingen. Dat veroorzaakt veel vertraging. 'Er ontbreekt een regiefunctie', concludeerde hij, en hij pleitte voor 'minder regels, meer aandacht'.

Geen van de aanwezigen is het helemaal eens met de stelling dat er sinds Savanna te snel uit huis wordt geplaatst. Maar de afweging over die maatregel kan wel zorgvuldiger. Pedagoog Tonny Weterings zegt dat kinderen soms van 5 tot 13 verschillende instanties hulp ontvangen, of tussen de 5 en 14 jaar circuleren in het hulptraject. Ook zij vindt niet dat er te snel uit huis wordt geplaatst: 'Er zijn ook voorbeelden van kinderen die echt veel te lang in een verwaarloosde situatie hebben geleefd en ernstig ge-

stoord zijn in hun ontwikkeling.' Ze somt op: niet kunnen praten, slecht lopen, slecht eten.

Sfeer niet verpesten

De gezinsvoogden kregen de meeste kritiek te verduren. Toen advocate Theda Boersma een reeks kritiekpunten uitte over liefdeloze en te ambtelijke gezinsvoogden, moest de sfeer met begripvolle woorden worden gered. Volgens pedagoge Weterings is het voor het eerst in 35 jaar dat alle partijen – advocaten, rechters, hulpverleners, gezinsvoogden, jeugdzorg, pleegouders en zelfs een aantal kinderen – aanwezig zijn op één gezamenlijke bijeenkomst; dat moet nu niet worden verpest.

Vicepresident en kinderrechtster bij de Rotterdamse rechtbank Sonja de Pauw Gerlings-Döhrn bespreekt de dilemma's van de rechter: 'We krijgen niet de juiste feiten gepresenteerd. Hulpverleners spreken een andere taal dan juristen. En het gaat vaak om een interpretatie van feiten, of niet-verifieerbare gebeurte-

nissen.' Maar rechters kunnen zich ook wel wat kritischer opstellen tegenover gezinsvoogden, vindt advocate Amanda de Nijs.

Advocate Ria van Seventer, die Bureau Jeugdzorg vertegenwoordigt, steekt als eerste de hand in eigen boezem. De kritiek op slordige en verlate verzoekschriften is terecht, zegt ze, maar Bureau Jeugdzorg wordt daarvoor wel degelijk op de vingers getikt – zij het misschien achter de schermen van de rechtbank en niet zichtbaar tijdens de zitting.

De gezinsvoogd is de spil waar het jeugdrecht om draait, maar diens handelwijze wordt nou net *niet* getoetst op de rechtzitting. Wat voor opleiding hebben zij gevolgd? Die bestaat niet echt, geeft directeur René Meuwissen van Jeugdzorg Rotterdam toe. De meeste voogden zijn opgeleid als maatschappelijk werker of pedagoog op hbo-niveau, maar het vak is zowel juridisch als ethisch zo ingewikkeld dat er meer steun moet komen. Hij heeft daarom besloten een interne opleiding aan te bieden en medewerkers niet meteen in het diepe te gooien met zware gevallen.

Initiatiefnemer voor het congres, Rotterdamse jeugdrechtsadvocaat Marjolein Rietbergen, sprak aan het eind van het congres: 'We moeten een cirkel maken om een kind heen. Meer samenwerken. Het lijkt er soms op dat gezinsvoogden bang zijn voor ons, dat het in de rechtszaal een wedstrijd is terwijl we hetzelfde doel hebben: de beste oplossing voor het kind.'